

Emne nr. 148

HYTTER OG HYTTELIV

Innledning

Vi har valgt å bruke betegnelsen ”hytter” i denne spørrelisten. Vi kunne også brukt betegnelsene ”landsted” eller ”feriebolig”. Det vesentlige er at det husvære vi spør om brukes først og fremst i fritid, - i motsetning til din permanente bolig. Det vi legger i begrepet hytte er altså en bruksform. Dens fysiske utforming kan være meget varierende, alt fra seter, koie, steinbu – til sommervilla, småbruk, andelsleilighet i Norge eller utlandet eller permanent plassert campingvogn.

Noen har flere hytter, - for eksempel både på fjellet og ved sjøen. Skriv gjerne om begge – eller velg en av dem og fortell om livet der.

Vi vil svært gjerne at du sender med fotografier av hytta di og livet der.
Angi om de er et lån eller en gave.

Denne spørrelisten er litt krevende fordi vi ber om så mange detaljer og gjerne vil ha en utførlig beretning om livet på hytta. Les gjennom spørrelisten før du begynner å skrive. Og husk at listen er veiledende, - skriv gjerne fritt omkring de spørsmålene vi stiller.

Lykke til!

NB

Mange har ikke hytte i dag – men har kanskje før i livet hatt – eller disponert – hytte. Fortell gjerne om det, enten det er barndomsopplevelser eller opplevelser senere i livet. Noen bor kanskje i dag fast i noe som opprinnelig har vært en hytte. Fortell i så fall om den gang det var hytte – og om overgangen til helårsbolig. Bruk spørrelisten som veiledning.

1. Først vil vi gjerne at du forteller hvordan du bor til daglig. Bor du i hus, villa, leilighet, på gård? Eier du selv din bolig eller leier du den? Bor du i by, tettsted, villastrøk? Har du vokst opp på eller i nærheten av ditt nåværende hjemsted? Hvis ikke, hvor vokste du opp?
2. Eier – eller disponerer – du og din familie flere hytter? Hvis så er tilfelle vil vi gjerne at du kort forteller om de ulike stedene og så velger en som du skriver nøye om i fortsettelsen av denne spørrelisten.
3. Hvor ligger hytta di? Kan du kort beskrive landskapet og bebyggelsen omkring den. Ligger hytta værhardt til? Er det bilvei helt fram, sommer og vinter? Hvor langt er det til post, butikk, kiosk?
Har hytta et navn? Hvem har funnet på dette navnet? Hvilke tanker var det som gjorde at nettopp dette navnet ble valgt? Har du en navneplate eller liknende på hytta der navnet står? Har du en vimpel med hyttenavnet?
Når du reiser dit, hvordan ordlegger du deg vanligvis? (F.eks. ”Jeg skal på hytta”, -- ”på fjellet”, -- ”til Kragerø”, -- ”til Solgløtt” eller liknende.)
4. Fortell om anskaffelse av hytta og planlegging i forbindelse med anskaffelse. Hvis du har bygget selv/fått den bygget, fortell om planlegging av utforming og innredning. Har du tegnet den selv? Er det en ”ferdighytte”? Fortell om byggingen. Deltok du selv, - deltok venner, - holdt du ”dugnad”?
Eier du hytta sammen med noen andre, for eksempel på grunn av arv? Hvis det er en hytte du har arvet, fortell det du vet om hvordan den kom inn i familien.
Kanskje er det en hytte du leier på langkontrakt? Har hytta opprinnelig vært en helårsbolig? Eier du selv tomten, eller er det bygslet grunn?
Fortell også om eventuelle ombyggings- eller restaureringsarbeider. Har hytta di noen gang vært skadet av vær og vind?

Hytta

5. Beskriv hytta di. Byggematerialer, byggeteknikk (tømmer, stående eller liggende panel, murstein og lignende), fasaden (vinduslemmer etc.), farge, tak (torv, bølgeblikk, taksten og lignende), grunnmur (stein, lecablokker, sementrør og lignende).
Er det kjeller under hytta? Er det hems eller loft? Tegn en grunnplan av hytta di – med omtrentlige mål, og markering av dører og vinduer. Marker også nord-syd-retning og tegn inn møbleringen.
(Vi ber deg ikke om noe kunstverk eller ”arkitekt-tegning” – bare en skisse til orientering!)
Vi vil gjerne at du beskriver rommene i hytta og forteller hvordan de brukes. Hvem sover for eksempel hvor? Har bruk av rommene endret seg over tid, for eksempel ved at barna er blitt store? Fortell om bruksendringer.

Hvordan er innredningen? Er hytta innredet etter noen spesiell plan eller er det mye tilfeldigheter som har gjort den slik den er i dag? Er den i noen spesiell ”stil”?

Hvilke farger har tekstilene? Er hytta malt innvendig – hvilke farger? Har du dekora-sjoner på veggene? Beskriv dem!

Fortell hvordan møblene er skaffet tilveie. Har du kjøpt brukt – på loppemarked – eller laget noe selv? Har du møbler og gjenstander på hytta som du før hadde i ditt hjem?

Fortell om servise, koppestell og skaffetøy. Er det anskaffet til hytta eller tatt med hjemmefra?

Er det innlagt elektrisitet? Har du radio eller TV på hytta? Fortell om oppvarming av hytta. Elektrisitet, ”solcelle-panel”? Har du parafinbrenner, peis – hvordan er peisen? - ovn, - hvor mange? Hvem har ansvaret for fyringen?

Hvordan får du tak i ved? Annet brensel?

Hvordan får du vann? Fortell hvordan dette er sommer og vinter. Har du dusj, inne eller ute? Har du vaskerom? Hvordan ordnes klesvask? Hvis du må hente vann, fortell hva du henter vann i og hvem som har jobben med vannbæring. Hvor langt må du gå etter vann?

Hva slags do er det i hytta? Det finnes i Norge en slags ”utedo-kultur” – med hjerte i dodøren, eventuelt stalldør (halvdører) – blader og aviser og bilder på veggene. Beskriv din utedo hvis du har en.

Har du telefon? Hvis ikke, hvor langt er det til nærmeste telefon?

Hvordan ordnes levering av post og aviser?

Tomten, eiendommen

6. Finnes det flere enn et hus på tomten? Beskriv husene og bruken av dem.
- Prøv å beskrive tomten. Lag gjerne en skisse. Er det hage eller naturtomt? Fortell hvor stor den er, hva som vokser der.
- Er det gjerde rundt eiendommen? Hva slags gjerde? Er det en port eller grind, - hvordan ser den eventuelt ut? Parkeringsplass?
- Har du flaggstang? Vis på tegning hvor den står – er det beplantning rundt den? Hvor ofte og ved hvilke anledninger heises flagget?
- Bruker du vimpel i norske farger? Har du en vimpel med spesielt hyttenavn, familie-symbol og lignende?
- Hva dyrker du (blomster, grønnsaker, bær, frukttrær etc.)?
- Beskriv hageutsmykning som blomsterkasser, evt. trillebår og tønner med blomster, pynt, statuer, solur, skjell, stener og lignende.
- Hvordan vanner du? Hvor oppbevarer du hageredskap? Har du laget kompostanlegg?
- Beskriv hagemøbler og annet utemøblement.
- Er det brygge, molo, badeplass, stupebrett, lysthus, utepeis/utegrill, dam, sandkasse, terrasse, vindskjerming, trapper og lignende på tomten?
- Har du fuglekasser?
- Et gjerde rundt tomten markerer eiendoms- eller disposisjonsrett. Men slett ikke alle har gjerde, og selv om man har det, kan man føle at ”mitt” område, mitt ”revir”, når lengre. Fins det områder eller plasser, for eksempel soppsted, multemyr, badestrand, utenfor din tomt hvor du oppfatter fremmede som inntrengere? Hvorfor?

”Dagliglivet” på hytta

7. Hvor ofte er du på hytta di? Til hvilke årstider?
Hvor lenge er du der når du drar dit (week-ends, ferier og lignende)? Hvor mange netter tilbringer du på hytta pr. år (i gjennomsnitt)? Når begynte barna å reise dit alene, evt. med jevnaldrende venner?

Hvordan reiser du til hytta – (bil, båt, sykkel, tog etc.)? Hvor lang tid tar reisen?
Foruten personlig bagasje – hva tar du vanligvis med hjemmefra (dyner, kasseroller, potteplanter og lignende)?

Fortell om matstellet på hytta. Tar du mat med hjemmefra, eller kjøper du lokalt?
Fortell om ”selvforsyning”. Plukker du for eksempel bær og sopp og hamstrer for resten av året? Dyrker du grønnsaker/poteter for resten av året? Fisker du for resten av året?

Hvordan oppbevares mat på hytta (kjøleskap, kjeller, dypfryser osv.)?
Hvem lager mat? Hva slags mat bruker du, enklere eller finere mat enn til hverdags?
Hva slags komfyr har du? Griller du ute?
Hvem vasker opp – brukes det noen gang papptallerkner som brennes opp?
Hvordan blir du kvitt husholdningsavfall?

Fortell om besøk på hytta. Hvem kommer, hvor ofte kommer de? Hvordan ordner du det med mat og sengetøy; har gjestene det med seg?
Deltar de i tilberedning av mat og arbeid ellers?
Hvordan liker du å få ubudne gjester på hytta?

Hvordan kler du deg på hytta: som hjemme, i arbeidstøy, treningsdress? Har du fullt sett klær liggende på hytta?
Barberer mannfolk seg hver dag på hytta?

Hva slags aktiviteter eller fritidsbeskjeftigelser driver du med når du er på hytta (spill, kryssord, håndarbeid, snekring, pilkast, badminton, seiling, bading, fiske, ski- og fototurer osv.)? Fortell om voksnes og barns sysler. Har du båt av noe slag? Ha du sykkel med deg på hytta? Hva har du av verkstøy på hytta?

Mosjonerer du – mer eller mindre enn ellers? Leser du bøker? Hva slags bøker? Har du en hylle med bøker på hytta? Hva slags litteratur er det?
Har du noen gang med deg arbeid hjemmefra? Hva slags arbeid? Hviler du middag?
Fortell hvordan dette er hjemme og på hytta.

Fortell hva slags kontakt du har med de fastboende på stedet der hytta ligger.
Har du kontakt med andre hytte-eiere?
Arrangeres det felles sammenkomster i hytte-grenda? Deltar også fastboende? Fortell om slike arrangementer, (St. Hans, Olsok, påskeskirenn, utflukter og lignende). Hvem har ansvaret for arrangementet? Hvem deltar? Er dette en årviss tradisjon?

Vi vil gjerne at du forteller om hyttebøker og fotoalbum, hvis du har slike på hytta di.
Hvem skriver i hytteboka? Er det bilder, vers, tegninger osv. fra besøkende?

Er det vanlig at hytte-eierne skriver en slags ”dagbok”? Hvor ofte leser du i hyttEboka?
Er det inskripsjoner på veggene, til minne om besøkende, store fiskefangster og lignende?

Hjemreise

8. Når du stenger hytta for sesongen, hvor grundig tar du rengjøring? Fortell hva som gjøres, og hvem som utfører de forskjellige oppgavene.
Gjør du noe spesielt for å sikre deg mot innbrudd? Har du noen gang hatt innbrudd eller hærverk? Fortell! Er det ting du ikke ønsker skal stå igjen og som du derfor tar med hjem?

Vedlikehold, utleie

9. Fortell hvordan vedlikeholdet ordnes – også der hvor man har hytte i sameie. Hvilke avtaler finnes?
10. Låner du ofte ut hytta di – på tidspunkt da du selv ikke er der? Leier du den ut? Hvordan formidles utleien, - privat eller gjennom en form for hytteformidling? Hvordan lages leieavtalen – skriftlig/muntlig?
11. Ble hytta brukt på noen spesiell måte under siste krig?

Gleder og bekymringer ved hyttelivet

12. Hva synes du er det mest verdifulle ved hyttelivet? Ønsker du oftest å slappe av eller å være i aktivitet?
Har det i perioder vært mer slit enn glede å reise på hytta, for eksempel i perioder med småbarn? Har vedlikehold og båtpuss til tider vært et press?

Har du noen gang hatt dårlig samvittighet over å ikke bruke hytta di så mye som du syntes du burde? Har du opplevet det å eie en hytte som et hinder mot å reise og oppleve andre former for ferie?

Mange har spesielle minner fra hytteturer i barndommen. Man husker kanskje en stemning, spenningen ved reisen, forventninger, gleder og sorger. Vi vil gjerne høre om slike barndomsminner hvis du har noen.